

DIGETALISERING AF ARBEJDERHISTORIEN GLOBALT

Af Nina Trige Andersen

I disse år eksperimenterer arkiver verden over med digitalisering af eksisterende samlinger og med indsamling af såkaldt født digitalt materiale. Erfaringsudveksling omkring digitalisering var temaet på årets konference i International Association of Labor History Institutions (IALHI), som blev afholdt i Helsinki 7-10 september 2016 med det finske Arbejderbevægelsens Arkiv som værter. Et centralt spørgsmål var, hvordan digitalisering og indsamling af digitale materialer forandrer arkivers måder at arbejde på, og hvilke udfordringer og muligheder, det rummer.

IALHI arbejder også på at medlemssammensætningen i foreningen bliver mere reelt international, hvor hovedvægten i dag er koncentreret omkring Nord- og Vesteuropa. På konferencen blev optaget tre nye medlemmer: TüSTAV (Archive of United Communist Party of Turkey), Núcleo de Documentação Histórica da UFPel (under University of Pelotas i Brasilien) og Cité des mémoires étudiantes i Frankrig.

Keynote forelæsningsen i år blev leveret af Dr. Ellen Ndeshi Namhila fra forskningsbiblioteket ved University of Namibia. Hun har tidligere bl.a. ledet Namibia Library and Archives Service under Uddannelsesministeriet, sidder i bestyrelsen for International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA) og er forfatter til bl.a. *The Price of Freedom* (om hendes erfaringer som anti-apartheid aktivist

og livet i eksil) og *Tears of Courage: Five Mothers, Five Stories, One Victory*. Det var arbejdet med sidstnævnte bog, hun forelæste om, nemlig sporingen af kvindelige anti-apartheidaktivister i landsbyer i Namibia, og hvordan Ndeshi gennem brug af oral history og arkivstudier i bl.a. retssalsmateriale rekonstruerede en del af historien, der ellers ville være gået tabt, fordi den aldrig er blevet dokumenteret. Kvinders rolle i SWAPO's kamp mod den sydafrikanske besættelsesmagt under apartheid er ifølge Ndeshi systematisk blevet overset, hvilket oral history kan medvirke til at råde bod på. *Tears of Courage* blev udgivet i 2009 af Archives of Anti-Colonial Resistance and the Liberation Struggle i Namibia. En af Ellen Ndeshi Namhilas pointer var også, at oral history spiller en særlig rolle for arkivarer i tidligere kolonier, fordi arkiverne har været kontrolleret af kolonisatorerne. Dertil kommer, at selv den koloniale version af historien ofte kan være gået tabt, f.eks. ved bevidst destruktion i forbindelse at en kolonimagt er blevet drevet ud af en anden kolonimagt, eller ved at kolonisatorerne har taget arkivet med sig, når de er blevet drevet ud af landet af en selvstændighedsbevægelse, f.eks. for at fjerne beviser for de forbrydelser, der blev begået under kolonitiden.

En del af arkiverne fra kampen mod apartheid (f.eks. samlingen fra anti-apartheidaktivist og historiker Baruch Hirson) ligger på arkiv i Storbritannien, fordi nogle af aktivisterne levede

i eksil her. De samlinger kan – sammen med samlinger fra aktivister mod kolonialisme i bl.a. Jamaica og Trinidad – findes på www.senate-houselibrary.ac.uk/our-collections. De samlinger fortalte Richard Temple fra Labour archives ved Institute of Commonwealth Studies på University of London om.

Der blev også orienteret om det igangværende arbejde med Europeana og Social History portalen af Afelonnie Doek – leder af Collections and Digital Infrastructure ved International Institute of Social History – og Dr. Donald Weber fra Amsab-Instituut voor Sociale Geschiedenis. De fortalte bl.a., at det er muligt at få instruktører ud lokalt på arkiver og museer, som kan vise, hvordan man kan koble sine databaser på den fælles portal. Donald Weber fortalte desuden om det digitale indsamlingsprojekt “People’s Houses in Europe”, en portal med billeder og oplysninger om Folkets Huse

– både eksisterende og ikke længere eksisterende. Har man oplysninger om og billeder af Folkets Huse er man meget velkommen til at kontakte Donald.Weber@amsab.be.

I fremtiden vil IALHI prioritere at have et praksiselement med på hver konference, og næste år bliver det formentlig en træningsworkshop i, hvordan eksisterende samlinger kan kobles på Social History Portal.

Konferencen i 2017 (6-9. september) bliver desuden afholdt i samarbejde med Worklab (International Association of Labour Museums) og værterne bliver Amsab-Instituut voor Sociale Geschiedenis i Gent, Belgien.

Læs mere på:

www.ialhi.org

www.socialhistoryportal.org

<http://www.europeana.eu/portal/da>

Dansk Historikermøde 2016

NYT

DANSK HISTORIKERMØDE 2016

Af Anette Eklund Hansen

Dansk Historikermøde 2016 blev afholdt på Syddansk Universitet i Odense d.26.-27.august. Konferencen, som er en årligt tilbagevendende begivenhed, bliver arrangeret af Den danske historiske Forening. Historikermødet er over to dage et mødested på tværs af institutioner og forskningsmiljøer, hvor nye og gamle emner og forskningsfelter præsenteres og diskuteres ved forelæsninger og i sessioner. Sessionerne kørte i 6 parallelle forløb. Hver session blev indledt af en keynote speaker fra et udenlandsk universitet.

Emner og oplægsholdere for forelæsninger og de enkelte sessioner kan ses på:

www.sdu.dk/danskhistorikermoeede2016.

Arbejderhistorien var temaet på en af sessionerne med emnet: Arbejderne og arbejderbevægelsen i begrebshistorisk belysning.

Oplægsholderne formulerede indgangen til oplæggene med følgende overvejelse: Begreberne “arbejder”, “proletariat” og “klasse” blev formet som grundbegreber i moderne politiske diskurser fra midten af 1800-tallet. De kom til

at spille væsentlige roller, både i arbejderbevægelserne og for det omgivende samfund, og de dukker stadig op med jævne mellemrum i aktuelle samfundsdiskussioner. Ud fra dette ønskede oplægsholderne at undersøge begrebernes opståen, udviklingen i deres brug og de politiske og kulturelle kampe, der har stået om begreberne gennem tiden.

Bertel Nygaard indledte sessionen med oplægget: Proletar! Tidsligheder i arbejderbegrebet 1840-1870, hvor han søgte at indkredse arbejderbegrebets skabelseshistorie omkring 1840 og den subjektivisering og politisering af begrebet, der skete på baggrund af den tyske revolution i 1848 og Pariserkommunen i 1871. Han så bl.a. denne udvikling som starten på de danske arbejderes emancipation og bevidstgørelse.

Margit Bech Vilstrup undersøgte i sit oplæg om “Den gode arbejder. Arbejderbegrebets politiske historie 1700 – 2015”, hvornår og hvordan begrebet var blevet brugt. Hun havde her været nødt til at gå helt tilbage til 1700 for at opspore begrebets tidligste politiske historie.

I det tredje oplæg talte Nynne Kelager Schmidt om “Konstruktionen af en vinderdiskurs: Socialdemokratiets tryghedsbegreb, ca 1938-1989”. Hendes tilgang var en diskursanalyse af Socialdemokratiets tryghedsbegreb via det politiske sprog og de politiske begreber, hvor hun påviste, hvordan Socialdemokratiet gennem årene stadig måtte udvide begrebet til at omfatte flere områder af deres vælgers liv.

Sessionen var velbesøgt, og der var stor debatlyst både omkring arbejderbegrebet og dets definitioner, men også om arbejderhistoriens relevans i dag. Nogle mente bl.a. at den sproglige ven-

ding kunne være med til at bringe arbejderhistorien ud af bevægelseshistorien, en position, som dog nok har været til stede de sidste 30-35 år. Diskussionen af arbejderbegrebet er dog særdeles relevant i dag, hvor industriarbejderen er ved at blive erstattet af robotter, hvor de mest radikaliserede lønarbejdere findes blandt de offentligt ansatte, hvor en stigende del af arbejdskraften er projektansatte og tilhører det såkaldte prækariat eller tjener deres penge hos “deleøkonomiske” virksomheder som Uber eller Air B and B. En diskussion af arbejderbegrebet er også relevant set i lyset af LOs og FTFs overvejelser om sammenlægning af de to hovedorganisationer.

En anden session havde en rundbordsdiskussion om genetablering af det kønshistoriske netværk i Danmark (KNiD) på programmet. På det nordiske kvindehistorikermøde i Stockholm i august 2015 besluttede deltagerne fra Danmark at puste nyt liv i netværket for kvinde- og kønshistorisk forskning. KNiD skal udgøre en platform for ide- og forskningsudvikling i Danmark og samtidig orientere sig nordisk og internationalt. Der var stor tilslutning til mødet og tilslutning til at revitalisere netværket.

Der blev valgt 3 tovholdere på netværket:

Birgitte Possing (Rigsarkivet), Bolette Fryden-dahl Larsen (Lunds Universitet) og Nina Trige Andersen (Lynxtext).

Til en start er der oprettet en gruppe på facebook med navnet Kønshistorie, hvor man kan melde sig ind og læse om kønshistoriske nyheder og begivenheder. Det er hensigten at skaffe midler til oprettelse af en hjemmeside til yderligere konsolidering af netværket.